

FELVONÓ ÉS MOZGÓLÉPCSŐ FELÜGYELET

TÁJÉKOZTATÓ (XIV.)

a felvonó, vagy mozgólépcső (mozgójárda) tulajdonosok (üzemeltetők) részére az üzemeltetés, ellenőrzés és nyilvántartás jogszabályi háttéréről

A felvonók és mozgólépcsők építésügyi hatósági engedélyezése, üzemeltetése, ellenőrzése és nyilvántartása, a többször módosított **113/1998. (VI.10.) Kormány-rendelet** előírásai vonatkoznak és az ÉMI Felvonó és Mozdólépcső Felügyelet (FMF) is e rendelet előírásai alapján jött létre és látja el a meghatározott feladatait. Az ÉMI Kht. 2009. május 19-től – a minden Kht-ra vonatkozó, jogszabályban előírt cégforma változtatási kötelezettség miatt – Nonprofit Kft.-vé alakult át. Az utóbbi évek eseményei döntően azt igazolják, hogy a legtöbb „rég” üzemeltető ismeri a kötelezettségeit, ill. leginkább csak új üzemeltetőknél jelentkezhet ezzel kapcsolatosan probléma.

Az ismeretek felrészítése, ill. az új üzemeltetők tájékoztatása érdekében röviden ismertetem a főbb tudnivalókat:

1. Az üzemeltetőnek (tulajdonosnak) írásos megbízást kell adnia:

- a berendezés napi ellenőrzését és mentési ügyeletét ellátó, vizsgázott üzemüyeletes(ek)nek,
- a havi rendszerességgel ismétlődő karbantartást végző, arra jogosult vállalkozásnak,
- a karbantartás megfelelőségét ellenőrző, ellenőri engedéllyel rendelkező ún. ellenőröknek és
- a rendszeres biztonságtechnikai felülvizsgálatot végző ún. kijelölt szervezeteknek.

2. A jogszabályban meghatározott számú biztonságtechnikai felülvizsgálatot - a tárgyévben időben arányosan elosztva - az alábbiak szerint kell elvégeztetni:

a) Általános esetben az évi négy kötelező vizsgálatból kettőt - a karbantartás megfelelőségének ellenőrzését - az ÉMI által regisztrált, engedéllyel rendelkező **ellenőrökkel, a további kettőt**, valamint a berendezés üzembe helyezés előtti, ill. ún. "javítás utáni" vizsgálatait az illetékes miniszter* által **kijelölt szervezetekkel kell elvégeztetni.**

Ezek a szervezetek nyereség-orientált vállalkozások. **Jelenleg három cég rendelkezik ilyen kijelöléssel, a kijelölés időrendi sorrendjében ismertelve ezek a következők:**

- az **ÉMI-TÜV SÜD Kft. (1043 Budapest, Dugonics u. 11.; tel./fax: 399-3600 / 399-3656),**
- a **Marton Szakértő Iroda Kft. (1116 Budapest, Tétényi út 128/b.; tel./fax: 303-9446 / 323-0839),**
- a **TÜV Rheinland InterCert Kft. (1132 Budapest, Váci út 48/a-b.; tel./fax: 288-8365 / 461-1199).**

[Az újabb szervezet(ek) kijelölését az illetékes miniszter* hivatalos közlönyökben teszi közzé, ill. ezeket az ÉMI (FMF) nyilvántartásba veszi. Az ÉMI a vizsgálatra jogosult személyeknek ellenőri engedélyt és igazolványt ad ki, utóbbi alapján erről az üzemeltető, vagy képviselője, a helyszíni vizsgálatok megkezdése előtt is meggyőződhet.]

b) Különleges esetben: A tíz évnél fiatalabb berendezéseknél, ill. a Korm. rendelet szerinti „felújított” berendezéseknél évi egy kijelölt szervezeti vizsgálat kötelező. A jogszabály szerint „felújítottnak” számít az a berendezés, melynél a meghajtógép és a vezérlés, felvonók esetében még az akna- és fülkeajtók cseréje két naptári éven belül történt.

Az ISO 9000-es minőségügyi rendszert működtető karbantartó szervezet – az üzemeltető megbízása alapján – saját karbantartási rendszere keretén belül is ellenőrizheti a karbantartás megfelelőségét.

3. Az üzemüyeletesi (korábban kezelői) és karbantartói feladatkörökre vonatkozó előírások. **Üzemüyeletes** csak erre kiképzett és vizsgázott személy lehet, aki a berendezést naponta ellenőrzi, annak teljes üzemideje alatt a fülkéből adott esetleges vészjelzést fogadja, és intézkedik a bennrekedt utasok kimentéséről, ill. intézkedik egy esetleges baleset után. Lehetőség van arra, hogy a berendezést egy - felvonóhoz-, ill. mozgólépcsőkhöz való alkalmasság szempontjából minősített - diszpécser-központra kapcsolják, ez esetben részben vagy teljesen a központot működtető szervezet veszi át az üzemüyeletes feladatait.

Az üzemüyeletesek és a felvonóvezetők oktatását a kijelölt szervezetek és az ellenőrök is végezhetik.

A karbantartást – a vonatkozó szabvány szerint – arra jogosult szervezettel vagy vállalkozóval, havi rendszerességgel kell elvégeztetni.

4. A biztonságtechnikai felülvizsgálatokat végzők szakmai tevékenységének felügyeletét az illetékes miniszter* az **ÉMI-n** keresztül átja el. Az ÉMI – amely 100%-ban állami tulajdonú, nem nyereség-orientált, közhasznú szervezet – e feladatra a **Felvonó és Mozdólépcső Felügyeletet** működteti. **Az FMF végzi a berendezések országos központi nyilvántartásának vezetését is. Az FMF felé az ellenőröknek adatszolgáltatási, a kijelölt szervezetnek felülvizsgálatait után - a kormányrendelet által előírt - adatszolgáltatási és nyilvántartási díjfizetési kötelezettsége áll fenn, ez utóbbit az üzemeltetők felé a jogszabály szerint a vizsgálati díjban érvényesítheti.**

* : *Jelenleg a belügyminiszter*

1066 Budapest, Weiner Leó u. 4.
Levél cím: 1391 Budapest, Pf. 203
Telefon: +36 1 312-2186
Telefax: +36 1 312-2799
E-mail: fmf@emi.hu
Honlap: <http://www.emi.hu>

MÁK: 10023002-00286136-00000017
Céggjegyzékszám: 01-09-914691
KSH: 20783185-7219-572-01
Adószám: 20783185-2-43

A Magyar Szabványügyi Testület és az IQNET által az MSZ EN ISO 9001:2009 szerint tanúsított szervezet.

A 113/1998. (VI. 10.) Kormányrendelet szerint szakmai felügyeleti feladatokat ellátó szervezet.
A Felnőttképzési Akkreditáló Testület által AL-2255 intézmény-akkreditációs lajstromszámon akkreditált felnőttképzési intézmény.

Nyilvántartási szám:
503/0933(2)-857(2)

5. Az új berendezések egyszeri alapadatainak rögzítését az ÉMI az elsőfokú építésügyi hatóságok és a kijelölt szervezetek, valamint az üzemeltetők adatszolgáltatása alapján végzi. A kormányrendeletben rögzített módon az egyes új berendezések forgalomba hozatalára más jogszabályok is vonatkozhatnak, ill. más minisztérium (GKM) által kijelölt szervezet végezheti az ún. tanúsítást. Az adatszolgáltatással és a vizsgálatok elvégzésével kapcsolatos kötelezettségek elmulasztása esetén az ÉMI-nek - a fenti jogszabály szerint - az illetékes építésügyi hatóságnál eljárást kell kezdeményeznie, a berendezések használoinak érdekében. (Az FMF az általa „felügyelt” periodikus vizsgálatokat nem végezheti el.)

A karbantartásra, annak ellenőrzésére, ill. a kijelölt szervezetek által végzett éves felülvizsgálatok - az ún. fő-, és ellenőrző (időszakos) vizsgálatok - tartalmára felvonóknál: az MSZ- 04-78:1988; az MSZ-04-79:1988; az MSZ-04-80:1984 és MSZ-04-81:1980; mozgólépcsőknél és mozgójárdáknál az MSZ 15699:2009 jelű szabványok az irányadók.

Az üzemeltetőnek az általa használaton kívül helyezett, vagy hatóságilag leállított berendezés állagmegóvása érdekében annak rendszeres karbantartásáról és a berendezés veszélytelenítéséig, vagy az engedélyezett lebontásáig (lásd a 246/2002. (XI. 28.) Korm. rendelet 2. §. (2) jelű bekezdését is) a kötelező vizsgálatok elvégzéséről gondoskodnia kell. A veszélytelenítés szakszerű elvégzését az ellenőrzésre jogosultakkal felül kell vizsgálni, akik a Felügyelet felé ezt jegyzőkönyvben jelentik.

6. Az **üzemeltetők írásos adatszolgáltatási kötelezettsége** az ÉMI FMF felé a következőkre terjed ki:

- változás esetén az új tulajdonos, ill. üzemeltető neve, címe;
- a jogerős építési- és használatbavételi engedély száma;
- a biztonságtechnikai ellenőrzést végző ellenőr és kijelölt szervezet neve, címe;
- a felvonóval kapcsolatos balesetek;
- az építésügyi hatóság intézkedései.

Az adatszolgáltatás a mellékelt „**ADADKÖZLŐ LAP**” kitöltésével és visszaküldésével is megvalósítható

7. Felhívjuk a tisztelt üzemeltetők szíves figyelmét arra is, hogy a hivatkozott kormányrendelet által meghatározott **kötelezettségek elmulasztása szabálysértésnek minősül**, és szankciókkal járhat.

8. A régi üzemeltetők közül sokan tudják, hogy e berendezések megbízható működésükkel a legtöbb helyen nélkülözhetetlenek egy épület rendeltetésszerű használata során, valamint, hogy ezek értékes (több millió forintért cserélhető) eszközök. E berendezések rendszeres üzemügyeleti ellenőrzés, szakszerű, havi karbantartás és biztonságtechnikai felülvizsgálatok nélkül hamar válhatnak a használóikra és a környezetükre veszélyes gépekké. Ezen kívül a megfelelő szintű karbantartás rövid időtartamú hiánya is előidézhet - akár az új berendezéseknél is - többszáz ezer forintos, vagy nagyobb költséggel javítható hibákat.

Az utasok biztonsága érdekében beépített biztonsági berendezések helyes beállítását, ill. megfelelő működését általában csak a nagyobb szakértelmet, vagy műszeres vizsgálatot is igénylő ellenőri vizsgálatok tudják megfelelően ellenőrizni.

Ma már sokan belátják azt is, hogy az alapos – és általában többórás – vizsgálat a használók biztonsága érdekében történik, továbbá, hogy a kisebb javítások időbeli előírásával és elvégzésével a kapcsolódó későbbi nagyobb ráfordítások előzhetőek meg. A vizsgálatok az esetleges balesetek esetén csökkenthetik az üzemeltető felelősségét.

9. Az új üzemeltetők tájékoztatására felsorolnék néhány jellemző baleseti okot, amelyek többsége az előírt kötelezettségek és az általában jogosan szigorú intézkedések betartása mellett jórészt megelőzhető:

- **Aknába zuhanás, illetéktelen által – a fülke távollétében – kinyitott biztonsági zár miatt:** Az üzemügyeletes általi napi ellenőrzéssel, a folyamatos mentési ügyelet és „a közvetlen hiba-bejelentési lehetőség” biztosításával elkerülhető lehet a baleset bekövetkezése. A Felügyelet - a baleseti veszélyek csökkentése érdekében - a csuklópántos aknaajtók esetében az esedékes zárcseréknél az európai szabványnak megfelelő, egységes, speciális kulccsal csak az illetékesek által nyitható biztonsági zárok beépítését kezdeményezte.
- **Aknába zuhanás, illetve a fülke lezuhanása** a nem megfelelő műszaki állapotú, pl. az elhasználdott, nem idejében cserélt, vagy felújított, valamint a rongálás miatt sérült, ill. rosszul beállított elemek miatt,
- **A fülkében rekedt személyek „kítőrési kísérlete”, vagy a „tartós bezártság”** kockázati hatásai, a folyamatos mentési ügyelet hiánya, vagy a jelzőberendezések hibája miatt.

Reméljük, hogy rövid tájékoztatónkkal sikerült a jogszabályi kötelezettségükre felhívni a figyelmüket, ill. e berendezések üzemeltetésével kapcsolatos teendőkről tájékoztatni.

Az esetleges további (az ellenőrzések szakmai felügyeletével és a nyilvántartással kapcsolatos) **kérdéseikkel forduljanak az ÉMI FMF munkatársaihoz** (elsősorban Szász Béla és Kovács Zoltán urakhoz, levélcím: 1391 Budapest, Pf.: 203; tel/fax: 312-2186, 312-2799), hogy a tájékoztatásból eredő mulasztások - és a kényszerűen kezdeményezett hatósági eljárások - elkerülhetőek legyenek.

Budapest, 2012. április 5.

Darabos Zoltán
ÉMI FMF vezető

ADATKÖZLŐ LAP

Felvonó, mozgólépcső és mozgójárda központi nyilvántartásához

1. A berendezésre vonatkozó adatok:

Jogerős építési eng. száma: Használatbavételi eng. száma:

Beépítési helye: hrsz.:

ÉMI az.sz.: , Felvonó , Mozdólépcső , Mozdójárda

Teherbírás v. szállító kép.: [kg] v. Szintek száma: , Névl. seb.: [m/s], Emelő-magasság: [m]

2. A berendezés tulajdonosára vonatkozó adatok:

Név: Cím:

3. A berendezés üzemeltetőjére vonatkozó adatok (kivéve, ha megegyezik a tulajdonossal):

Név: Cím:

6. A berendezés műszaki biztonságtechnikai ellenőrzésére vonatkozó adatok:

A legutóbbi kijelölt szervezeti biztonságtechnikai ellenőrzés és időpontja: év/hó/nap

A kijelölt szervezet vagy ellenőrének neve:

A legutóbbi karbantartás megfelelés ellenőrzés és időpontja: év/hó/nap

Az ellenőr neve, címe:

7. A berendezés állapotára vonatkozó adatok:

üzemel , nem üzemeltetem , ellenőr leállította , egyéb

8. A nyilatkozó szervezet és személy adatai:

A szervezet/ személy neve és címe (olvashatóan):

Elérhetősége (tel./ fax /E-mail):

9. Egyéb kapcsolódó információ:

Kelt:

PH

a nyilatkozatra jogosult aláírása